

МОТИВИ

към проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници

Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗИДЗЕВИ) е разработен с оглед съобразяване на регламентираното в чл. 93а, ал. 1 и чл. 94 от Закона за енергетиката задължение на обществения доставчик за задължително изкупуване на електрическа енергия, което не е съобразено с реалното потребление, от една страна и от друга, поради необходимостта от установяване на гаранции за законосъобразно изпълнение на условията за присъединяване на енергийни обекти, произвеждащи електрическа енергия от възобновяеми източници.

Освен това, следва да бъде отчетен и фактът, че изграждането на енергийни обекти за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници върху покривни и фасадни конструкции на сгради и недвижими имоти към тях в урбанизирани територии, както и на сгради за производствени и складови дейности в урбанизирани територии, не е дейност в обществен интерес. В тази връзка действащото до момента изключение, а именно: насърченията за тези обекти да се прилагат и след постигане на общата национална цел – 16 на сто общ дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, следва да отпадне.

I. Целите, които са поставени в законопроекта:

Предлаганите изменения и допълнения в Закона за енергията от възобновяеми източници могат да бъдат обобщени в следните основни насоки:

1. Осигуряване на предпоставки за поддържане на баланса между производството и потреблението на електрическа енергия, както и на гаранции за сигурното и надеждно функциониране на електроенергийната система.
2. Справедливо разпределяне на икономическите последици от изпълнението на задълженията към обществото и осигуряване на балансирано изменение на цените за крайните клиенти.
3. Създаване на гаранции, че преференциална цена ще получат тези производители, които изпълняват стриктно законовите си задължения по присъединяването.

II. Мотивите за конкретните предложения за изменение и допълнение, обобщени съобразно изведените цели, са, както следва:

1. Към цели: Осигуряване на предпоставки за поддържане на баланса между производството и потреблението на електрическа енергия, както и на гаранции за сигурното и надеждно функциониране на електроенергийната система и Справедливо разпределяне на икономическите последици от изпълнението на задълженията към обществото и осигуряване на балансирано изменение на цените за крайните клиенти.

- Чл. 31, ал. 5 – С предлаганото изменение се дава възможност за обвързване на производството на електрическа енергия с реалното ѝ потребление в страната. Наблюдаващата се трайна тенденция за намаляване на потреблението води до излишък от мощности, в следствие на което задълженията за задължителното изкупуване на енергията, произведена от възобновяеми източници, придобиват все по голяма тежест в енергийния микс.

- Чл. 31, ал. 6 – Предлаганото изменение дава възможност на производителите от възобновяеми източници да избират пазара, на който да продават произвежданата от тях електрическа енергия.

2. Към цел: Създаване на гаранции, че преференциална цена ще получат тези производители, които изпълняват стриктно законовите си задължения по присъединяването.

- Чл. 31, ал. 5, т. 1 и чл. 31, ал. 7 – Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и за изменение и впоследствие за отмяна на директиви 2001/77/ЕО и 2003/30/ЕО изрично предвижда държавите – членки да предоставят приоритетен или гарантиран достъп до мрежата на произведената от ВИ енергия. Отчитайки това и с оглед предприемане на подходящите стъпки за развитие на електроенергийната мрежова инфраструктура за пренос и разпределение с цел да се позволи сигурното функциониране на електроенергийната система при присъединяване на този вид производители, в ЗЕВИ законодателят е уредил нарочна процедура по присъединяване. Изпълнението на тази процедура може да не бъде приложено в случай, че когато при подаване на искане за присъединяване производителят на електрическа енергия от ВИ декларира, че няма да ползва преференциите по чл. 31 и 32 от закона. Следователно направеното предложение обвързва плащането на преференциалната цена именно със законосъобразната процедура по присъединяване. Бързите темпове на развитие на енергийното производство от слънчева и вятърна енергия през последните години изисква и бързо развитие на електроенергийната мрежова инфраструктура, както и изграждането на регулиращи мощности. От друга страна, неизпълнението на изискванията на тази процедура може да има за последица нарушаване на сигурността на системата, поради липса на достатъчно регулиращи

мощности. Нещо повече неспазването на правилата за присъединяване води и до неравно третиране на самите производители на електрическа енергия от ВИ. Нарушаване на процедурата по присъединяване е възможно да бъде продиктувано с оглед получаване на определена преференциална цена, доколкото законът предвижда, че приложимата за всеки производител цена е действащата към определен момент от процедурата по присъединяване. Предвид изложеното, направеното предложение в чл. 31, ал. 5, т. 1 от проекта на ЗИДЗЕВИ гарантира, че преференциална цена ще получат тези производители, които изпълняват стриктно законовите си задължения по присъединяването и установява един от основните принципи в правото, че никой не може да черпи права от собственото си неправомерно поведение.

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ

Министър-председател